

خدای زنده

جلد دوم

بخش صعود و نزول روح القدس

فصل پنجم :
میوه روح القدس :
کلیسا در مشارکت با عیسی

سطح عالی

بخش ششم

صعود مسیح و آمدن روح القدس

قسمت دوم: روح القدس کلیسا را در مسیح متحد می کند

فهرست

- فصل پنجم: میوه‌ی روح القدس: کلیسا در مشارکت با عیسا
۴۸۳ ۱- این کاروان از کجا می‌آید؟ از سه گانه‌ی اقدس!
- الف- کلیسا از پدری می‌آید که ما را محبت می‌کند و می‌خواهد ما را نجات
دهد.
- ب- کلیسا از پسریگ‌گانه‌ای می‌آید که زندگیش را به خاطر
عروش، کلیسا، می‌دهد.
- ج- کلیسا از روح القدسی می‌آید که به ما زندگی نوین عطا می‌کند
۴۸۵ ۲- مشارکت چیست؟
- خلاصه‌ی تعلیمات رسمی
۴۸۷
- ۳- دونماد اصلی کلیسا یی
۴۹۰ الف- کلیسا، عروس مسیح
- ۱- خدا در عهد عتیق داماد قومش معرفی می‌شود
۴۹۰ ۲- در انجیل، عیسای مسیح داماد استترجمه‌ی متن آیین
- ۴۹۱ ۳- کلیسا در رساله به افسسیان، عروس مسیح اعلام می‌شود
- ۴۹۴ ۴- در مکاشفه‌ی یوحنا، کلیسا در کمال شکوه خود ظاهر می‌شود:
۴۹۵ اورشلیم آسمانی
- ب- کلیسا، بدن مسیح
- ۱- ابعاد جهانی بدن مسیح رستاخیز کرده
۴۹۶ ۲- چگونه کلیسا، می‌تواند بدن مسیح باشد؟
- خلاصه تعلیمات رسمی
۴۹۷
- ۳- نان قربانی مقدس، بدن مسیح، سازنده‌ی کلیسا
۵۰۶

فصل پنجم

میوه‌ی روح القدس: کلیسا در مشارکت با عیسا

کوی نومیدی مرو امیدهایست سوی تاریکی مرو خورشیدهایست (مشوی، دفتر اول، ۷۲۴)

مقدمه:

«کلیسا چیست؟ کلیسا چه می‌کند؟ این دو سؤال، دو محور اصلی سؤالات مطرح شده در این شورا می‌باشند» (از سخنرانی کاردینال مونتینی، که بعداً پاپ پل ششم گردید، در جلسه عمومی شورای اسقفان واتیکان دوم).

با توجه به اهمیت این تعلیم کلیسا و عمق آن، که درک آن را کمی مشکل می‌نماید، در آخر فصل‌های آینده تدریجاً این بحث را دنبال خواهیم نمود. اینک اولین سؤال را بررسی می‌کنیم: «کلیسا از کجا می‌آید؟».

سپس در ادامه‌ی همین کتاب تلاش خواهیم نمود به یک سؤال دیگر پاسخ دهیم: «راز کلیسا در دنیا امروز چیست؟» و بالاخره به اتفاق درباره‌ی: «کلیسا به کجا می‌رود؟» خواهیم اندیشید. جواب مجمع اسقفان به این سه سؤال اساسی را بشنویم. همراه با مجمع و بر طبق عنوان این قسمت به اولین سؤال خود جواب می‌دهیم: «کلیسا از سه گانه‌ی اقدس می‌آید» و به سؤال دوم پاسخ می‌دهیم: «کلیسا شمایل سه گانه‌ی اقدس است» و در مورد سؤال سوم مجمع به یاری ما می‌آید تا کشف نماییم که: «کلیسا به سوی سه گانه‌ی اقدس می‌رود.» یقیناً درک این سه جواب می‌طلبد که آن‌چه را قبل‌اً درباره راز سه گانه‌ی اقدس گفته شد به خاطر آوریم (ر. ک بخش دوم، فصل دوم).

۱- این کاروان از کجا می‌آید؟ از سه گانه‌ی اقدس!

جوان: نمی‌فهمم چرا این قدر به این سؤال اهمیت می‌دهی، بعد از آن‌چه درباره‌ی عیسا، زندگیش، مرگ و رستاخیزش گفتیم، جواب سؤال مشخص است! از یک طرف، بعد از چنین تجربه‌ای غنی که شاگردان مشترک‌داشتند طبیعی است که میل دارند پرآکنده نشوند و نگذارند آن چه را با هم تجربه نموده اند فراموش کنند بلکه می‌خواهند یافته‌هایشان را با دیگران تقسیم نمایند. از سوی دیگر، آنها از سوی حکام یهودی که قبل‌اً عیسا را محکوم نموده بودند تهدید می‌شدند. بنابراین برای دفاع از خود بهتر است که با هم بمانند.

آنها کلیسا را تأسیس نمودند تا برای رسیدن به این خواست‌ها قدرت داشته باشند و این نیاز مسیحیان‌مزوز نیز هست و به دلیل همین نیاز است که کلیسا به حیات خود ادامه می‌دهد. همان‌طور که ایمان‌داران دیگر ادیان نیز بعد از مرگ مؤسس مذهب خود دور هم جمع شده، سازمان می‌یابند.

 پیر: اگر چنین می‌بود کلیسا فقط یک سازمان بشری می‌شد که هدف آن ادامه دادن گذشته‌ای تمام شده می‌بود و حیات آن تنها به نیروی انسان‌های تشکیل دهنده اش بستگی داشت. در این قضیه تمام ادیان هم ارزشند...

اما بگو بیینم، اگر آن چه گفتی طبق انجیل درست می‌بود، روح القدسی که مسیح پس از مرگ و رستاخیزش به کلیسا داد برای چه بود؟

 جوان: ... در واقع نمی‌دانم چه بگوییم، زیرا به نظر می‌رسد در ادیان دیگر، روح خدا را نمی‌شناسند و فقط نیروی انسان‌ها، حکمت و سازماندهی آنها دلیل بقای دینشان می‌باشد.

پیر: پس با دقت به تعلیم مجمع اسقفان و جواب آن به این سؤال ما که کلیسا از کجا می‌آید، گوش فرا ده:

الف- کلیسا از پدری می‌آید که ما را محبت می‌کند و می‌خواهد ما را نجات دهد: شورای واتیکان دوم بیان می‌کند: «پدر جاودانی با تدبیر کاملاً آزاد و اسرارآمیز و با حکمت و نیکویی خویش جهان را آفرید.

او تصمیم گرفت با شرکت دادن انسان‌ها در زندگی الاهی خود به آنها ارزش ببخشد. وی پس از سقوط آدم انسان‌ها را به حال خودشان رها نکرد بلکه از طریق مسیح نجات دهنده «که به صورت خدای نادیده و نخست زاده تمامی آفریدگان است» (کول ۱۵:۱) آنان را به سوی نجات رهنمون شد. همه‌ی آنانی را که پدر، قبل از آغاز زمان، برگزید و «آنان را که از قبل شناخت ایشان را از پیش معین فرمود تا به صورت پسرش متشکل شوند تا او نخست زاده از برادران بسیار باشد» (روم ۸:۲۹). او خواست تا تمام کسانی را که به مسیح ایمان می‌آورند دعوت کند تا کلیسای مقدس را تشکیل دهند، کلیسایی که از ابتدای دنیا به صورت تمثیلی اعلام شده بود. کلیسایی که تشکیل آن به طریقی شگفت‌آور در سراسر تاریخ قوم اسرائیل و در عهد عتیق آماده شده بود، کلیسایی که با استقرار یافتن در این دوره از زمان، به وسیله‌ی جاری شدن روح القدس آشکار گشت و در پایان زمان، جلال کامل خود را به دست خواهد آورد.

پس طبق مکتوبات پدران قدیس، تمام انسان‌های عادل از زمان آدم «از هابیل عادل تا آخرین برگزیدگان» نزد پدر در کلیسا‌ی جهانی گردآوری خواهند شد.»
(شورای واتیکان دوم، نورامت‌ها، شماره‌ی ۲)

ب-کلیسا از پسر یگانه ای می‌آید که زندگیش را به خاطر عروشش، کلیسا، می‌دهد:
شورای واتیکان دوم ادامه می‌دهد: «بنابراین پسر با رسالتی از جانب پدر خود آمد. در او بود که پدر پیش از بنیاد عالم، ما را برگزید و از پیش تعیین نمود تا فرزند خواندگانش شویم و طبق اراده‌ی کامل‌آزاد خود همه را در پسر جمع کند (ر.ک افس: ۱۰، ۵-۴). مسیح برای به کار بستن اراده‌ی پدر، ملکوت آسمان را بر زمین بربنا نمود تا راز پدر را بر ما آشکار نماید. او با اطاعت خوبیش نجات را مهیا کرد. کلیسا یا به عبارت دیگر ملکوت خدا که اکنون به صورت راز حاضر است، با قدرت خدا آشکارا در جهان رشد می‌کند. این بربایی و رشد به وسیله‌ی سمبل خون و آبی که از پهلوی شکافته‌ی عیسای مصلوب روان گشت (ر.ک یو: ۳۴: ۱۹) نشان داده شده‌اند و در سخنان خداوند راجع به مرگش بر صلیب نبوت شده‌اند: «من اگر از زمین بلند کرده شوم، همه را به سوی خود خواهم کشید» (یو: ۱۲: ۳۲). با هر برگزاری قربانی صلیب بر قربانگاه که در آن، گذر ما مسیح، ذبح شده است (۱-قرن ۵-۷) کار نجات ما ادامه می‌یابد. ضمناً در راز قربانی مقدس، اتحاد تمام ایماندارانی که در مسیح یک بدن را تشکیل می‌دهند ابراز و عملی می‌گردد. همه‌ی انسان‌ها به سوی مشارکتی این چنین با مسیح، که نور جهان است خوانده شده‌اند زیرا ما از او می‌آییم و زندگی ما از اوست و به سوی او می‌رویم.» (شماره‌ی ۳).

ج-کلیسا از روح القدس می‌آید که به ما زندگی نوین عطا می‌کند:
و بالاخره همان متن تأکید می‌نماید: «وقتی کاری که پدر به پسر داده بود تا بر زمین انجام دهد (ر.ک یو: ۱۷: ۴) به کمال رسید، در روز پنطیکاست روح القدس فرستاده شد تا کلیسا را دائمًا تقديس نماید و بدین ترتیب همه‌ی ایمانداران از طریق مسیح در آن روح یگانه، نزد پدر دخول دارند (ر.ک افس: ۲: ۱۸). روح یگانه‌ای که روح زندگی است و چشم‌آبی که تا حیات ابدی می‌جوشد (ر.ک یو: ۴: ۱۴؛ ۷: ۳۸-۳۹). پدر از طریق روح به انسان‌هایی که توسط گناه مرده اند زندگی می‌بخشد تا آن که سرانجام بدن‌های فانی آنان در مسیح رستاخیز کنند (ر.ک روم: ۸: ۱۰-۱۱). روح در کلیسا و در قلوب ایمانداران هم چون در معبدی ساکن است (ر.ک ۱-قرن ۳: ۶؛ ۱۹: ۶). وی در آنان دعا کرده و به این واقعیت که آنها فرزند خوانده می‌باشند شهادت می‌دهد (ر.ک غال: ۶: ۴؛ روم: ۱۵-۱۶، ۲۶). روح، کلیسا را به کمال حقیقت

رهنمون گشته (ر. ک یو ۱۳:۱۶) اتحادی مبنی بر مشارکت و خدمت را به آن می بخشد و نیز آن را با هدایای متنوع، سلسله مراتب روحانی و عطایای روح، آراسته و رهنمون ساخته با میوه های فیض خویش زینت می دهد (ر. ک افس ۱۲:۴؛ قرن ۱۲-۱۱:۴؛ غلا ۵:۲۲). روح هم چنانی به وسیله نیروی انجیل موجبات طراوت و تازگی کلیسا را فراهم ساخته و آن را دائماً احیاء و به سوی مشارکت کامل با دامادش رهبری می نماید . روح و عروس هر دو به عیسای خداوند می گویند: « ببا » (ر. ک مکا ۲۲:۱۷). بنابراین کلیسای جهانی به عنوان « قومی که وحدت خود را از اتحاد پدر، پسر و روح القدس دریافت می کند» تجلی می یابد» (شماره ۴) مجمع اسقفان این مقدمه را درباره‌ی راز کلیسا با این جمله مهم پایان می دهد: «بنابراین کلیسای جهانی به عنوان قومی که وحدت خود را از اتحاد پدر، پسر و روح القدس دریافت می کند تجلی می یابد». مجمع اسقفان با گفتن این جمله در واقع تعلیم کلیسای اویله را تکرار می کند: همان مطلبی که قدیس سیپریان، اسقف کارتاژ در قرن سوم تأیید می نمود.

کلیسا یک سازمان بشری نیست، گرچه از انسان هایی تشکیل شده که احتیاج با سازماندهی دارند؛ کلیسا توسط انسان ها تأسیس نشد، با آنکه رسولان مسئولیت یافتد که آن را در میان همه می امت ها انتشار دهند؛ علت بقای کلیسا این نیست که ما می خواهیم با هم بمانیم، اگر چه خدا از ما می خواهد در کار نجات همکاری داشته باشیم. اوست که ابتکار عمل را در دست دارد زیرا که ما را محبت می نماید. اوست که تصمیم گرفت پرسش را برای نجات ما از گناه و مرگ بفرستد. اوست که ما را برگزید، ما را جمع می کند، و توسط نیروی روح القدس در ما، این انسان نوین را می آفریند. بله، کلیسا بشری است و از انسان ها تشکیل گردیده، اما مبدأ آن جای دیگری است. همان طور که عیسا واقعاً نسان است، اما... فقط انسان است؟

حال می توانیم به این سؤال «کلیسا از کجا می آید؟» پاسخ دهیم: کلیسا از سه گانه‌ی اقدس می آید. سپس مطالعه‌ی مجمع اسقفان و اتیکان دوم را با سؤال دیگری ادامه خواهیم داد. (ر. ک بخش ششم، فصل چهارم، کلیسا در دنیای امروز چه می کند?).

۲- مشارکت چیست؟

تفرقه در روح حیوانی بود نفس واحد روح انسانی بود (مشوی، دفتر ششم، ۱۸۸)

کتاب اعمال رسولان، اولین مسیحیانی که بعد از نزول روح القدس، در کلیسا جمع شده اند را این گونه توصیف می کند: «...در مشارکت ایشان و فادر بود...» (اع ۲:۴۲). چون می دانیم که روح القدس مشارکت ما بین پدر و پسر می باشد، می توان درک نمود که این امر کاملاً طبیعی است. اما، به راستی کلمه‌ی مشارکت یا به زبان یونانی (koinonia) که نوزده بار در عهد جدید به کار برده شده است دارای چه معنایی می باشد؟ این کلمه‌ی یونانی از ریشه‌ی کلمه‌ی (koinos) به معنی مشترک و یا همگانی می باشد؛ بر عکس کلمه‌ی (idios) که به معنی ویژه یا مخصوص می باشد. اما فعل (koino) به معنی جمع نمودن و با هم قسمت کردن می باشد. بنابراین، کلمه‌ی (koinonia) با سهیم بودن و تقسیم کردن ارتباط دارد. در این صورت می توانیم این کلمه را در زبان فارسی مشارکت و یا پیوند ترجمه کرد.

اما در چهارچوب علم خداشناسی، معنی دقیق این کلمه چیست؟ در درجه‌ی اول این کلمه به شریک شدن در زندگی پدر از راه مسیح و در روح القدس اشاره می کند. همان گونه که قبل‌گفته ایم همه‌ی ما توسط راز تعمید در «مشارکت روح القدس» (قرن ۱۳:۱۴-۲) می باشیم. در اینجا ارتباط عمیق و شخصی ما بین خدا و انسان مطرح است چنان که در عهد قدیم، موضوع ارت یا عهد دارای تغکرات مشابهی می باشند: قوم برگزیده ارت خداوند است (خروج ۳۴:۹). و خدا با قوم خود عهد بسته (ار ۷:۲۴). نقطه‌ی اساسی مشارکت ما در اینجاست که خدا خود را به ما عطا می کند: «امین است خدایی که شما را به مشارکت پسر خود عیسا مسیح خداوند ما خوانده است» (قرن ۱:۹). بنابراین، از راه تعمید همه‌ی ایمان داران به مشارکت روح القدس دعوت شده اند، و هم چنین به مشارکت در رنج و تسلي مسیح (قرن ۲:۷-۱۰). فیل ۳:۱۰).

برای درک بهتر این موضوع می توان بر چندین متن از عهد جدید تعمق کرده تا آن را بهتر درک نماییم. خدا، توسط روح القدس در یکتا پسر خود ما را به فرزند خواندگی قبول کرد و در زندگی خدا شریک نمود: «چون که پسر هستید خدا روح پسر خود را در دل های شما فرستاد که ندا می کنند ای ابا یعنی ای پدر (غل ۶:۴-۶).

«به خاطر رحمت خود، ما را نجات داد به عسل تولد تازه و تازگی ای که از روح القدس است. که او را به ما به دولتمندی افاضه نمود توسط نجات دهنده‌ی ما عیسا مسیح تا فیض او عادل شمرده شویم وارث گردیم به حسب امید حیات جاودانی» (تیط ۵:۷-۷).

... «از این می دانیم که در او ساکنیم و وی در ما زیرا که از روح خود به ما داده است... خدا محبت است و هر که در محبت ساکن است در خدا ساکن می باشد و خدا در او (۱- یو:۵:۱۳، ۱۶). «از این می شناسیم که در ما ساکن است یعنی از آن روح که به ما داده است» (۱- یو:۳:۴). لوقا و پولس رسول نشان می دهنند که برای مسیحیان اولیه تقسیم کردن دارایی (اع:۴-۳۴:۳۵) و کمک مالی به کلیساها فقیر، نشانگر این است که ما در زندگی خدا شراکت داریم (روم:۱۵:۲۶؛ قرن:۹-۲).

کلیسا را می توان نتیجه ی مشارکت ما با خدا نامید. این ارتباط عمیق که خدا با ایمانداران برقرار می سازد مابین همه ی مسیحیان همبستگی متقابل برقرار می کند. این اتحاد از راه مشارکت در زندگانی سه گانه ی اقدس، توسط تعمق بر کلام خدا و تقسیم نان مقدس و رازهای دیگر کلیسا برای می شود البته این مشارکت با سه گانه ی اقدس و با یک دیگر در طول تاریخ عمیق تر می شود و تنها زمانی که در جلال با خدا اتحاد پیدا نماییم کاملاً به تحقق خواهد رسید. طبق ایرنیوس قدیس، اسقف شهر لیون که در سال ۲۰۲ وفات نمود، تاریخ نجات، وارد شدن تدریجی بشریت در آن مشارکت می باشد که آن مشارکت خود خدا می باشد، او تأکید می کند: «آن جا که کلیسا هست روح القدس وجود دارد و آن جا که روح القدس هست کلیسا وجود دارد». بنابراین، در تمام عهد قدیم، کلیسا همه ی افراد عادلی را که اجازه دادند روح القدس آنها را بکشاند در بردارد. و بدین معنی می توان گفت کلیسا «از هابیل عادل» وجود دارد (ر. ک عبر ۱:۴ و سورای واتیکان دوم، نور امت ها شماره ۲).

طبق روایت کلیسای شرق، این مشارکت با مسیح در سه سطح برقرار می شود: در قلب ایمان دار، گروه ایمان داران در این دنیا، مشارکت قدیسین در فردوس.

قلب / ایماندار:

از دیدگاه کتاب مقدس، قلب فقط محل احساسات نیست، بلکه عمیق ترین مرکز مشخص یا محل مرموزی که در آن معنی زندگی و سرنوشت شخص او مشخص می شود، می باشد. زیرا قلب ایمان دار به معبد روح القدس تبدیل شده است (۱- قرن:۶:۱۹)، بنابراین، خدا در آن «می ماند». فعل ماندن در نوشته های یوحنا دارای معنایی بسیار عمیق می باشد یعنی محل تطهیر شده توسط روزه و دعا، که در آن جا ملاقات با مسیح و صمیمیتی مرموز با او برقرار می شود: «در من بمانید هم چون من در شما...» (یو:۱۵:۱۴)

گروه ایمانداران:

«جایی که دو یا سه نفر در اسم من جمع شوند من در آنجا هستم» (مت ۱۸: ۲۰).

مشارکت قدیسین:

مشارکت قدیسینی که به هدف رسیده اند یعنی ملکوت پر محبت خدا و درباره‌ی این مشارکت در باب آخر این کتاب با عنوان «اورشلیم سماوی» بحث خواهیم کرد.

«خلاصه‌ی تعلیمات رسمی»

در قانون ایمان اقرار می‌کنیم که «به مشارکت مقدسین ایمان داریم» و درباره‌ی این موضوع، کتاب «خلاصه تعلیمات» چنین می‌گوید:

۱۹۴ - اصطلاح مشارکت مقدسین چه معنایی دارد؟

معنی اول این اصطلاح، این می‌باشد که همه‌ی اعضا کلیسا به فیض‌های مقدس، با هم شرکت می‌کنند یعنی ایمان و رازهای کلیسا، مخصوصاً شام آخر و عطا‌یابی‌ای مختلف روح القدس. سرچشممه‌ی مشارکت محبت می‌باشد که «نفع خود را طالب نمی‌شود» (۱۳ قرن ۵: ۱۳) بلکه ایمان داران را دعوت می‌کند که «همه چیز را مشترک بداند» (۴: ۳۲) حتاً دارایی مادی خود را جهت خدمت به فقیران.

۱۹۵ - معنی دیگر مشارکت مقدسین چیست؟

این اصطلاح به مشارکت مابین اشخاص مقدس نیز اشاره می‌کند یعنی اشخاصی که از راه فیض خداوند با عیسای کشته و رستاخیز کرده متعدد شدند. در این کاروان به سوی ملکوت بعضی‌ها در زمین زندگی می‌کنند و راه می‌روند و عده‌ای دیگر که این زندگی را رها نمودند، با کملک دعا‌های ما تطهیر خود را به اعتماد می‌رسانند و بالاخره، عده‌ای دیگر از هم اکنون از جلال خدا لذت می‌برند و برای ما استغافله می‌کنند. همه با هم در مسیح یک خانواده، یعنی کلیسا جهت ستایش و جلال راز سه گانه‌ی اقدس تشکیل می‌دهند.

۲۶۳ - میوه‌های راز تعمید کدام هستند؟

تعمید، گناه اصلی و همه‌ی گناهان شخصی همراه با کیفر مربوطه را عفو می‌کند. تعمید یافته را در زندگی سه گانه‌ی اقدس، توسط راز تقدیس کننده و راز تبرئه کننده ای که به مسیح و کلیسا خود ملحق می‌کند، سهیم می‌سازد. برکه‌های مسیح مشارکت کرده، اساس مشارکت با همه‌ی مسیحیان را برپا می‌کند و فضایل الاهی و عطا‌یابی روح القدس را می‌دهد. بنابراین، شخص تعمید یافته برای همیشه به مسیح تعلق دارد زیرا مهر محو نشدنی مسیح بر او حک شده است.

این چشم انداز کلیسا، به عنوان مشارکت بسیار مهم و محوری می‌باشد. پاپ زان پل دوم در بیستمین سالگرد شورای واتیکان دوم، به روشنی به اسقفان یادآوری می‌کرد: «مشارکت از دیدگاه کلیسا‌شناسی بینش مرکزی و اساسی تمام متون رسمی شورا می‌باشد». در واقع همین طور که در ادامه ای بحث درباره‌ی کلیسا خواهیم دید، معرفی کلیسا به عنوان (koinonia) مشارکت، جهت درک معنی تعداد زیاد کلیسا‌های محلی از یکتا کلیسا‌ای خدا، جسم مسیح، معبد روح القدس و قوم خداوند بسیار مهم به نظر می‌آید. به طور خاص، این‌توصیف، راهی به سوی ما می‌گشاید تا دو جنبه‌ی کلیسا یعنی

جنبه‌ی محلی و جنبه‌ی نهایی آن را بهتر درک نماییم؛ البته نه به عنوان دو عامل جدا از یک دیگر بلکه به عنوان دو بعد مکمل یک دیگر که هر دو یک حقیقت را توصیف می‌نمایند.
(ر. ک مشارکت چیست)

۳- دو غاد اصلی کلیسایی

به دلیل این که کلیسا در راز سه گانه‌ای اقدس که مشارکت می‌باشد مابین تشخیص پدر و پسر و روح القدس، می‌توانیم درک کنیم که کلیسا خود اساساً مشارکت می‌باشد. یعنی مشارکت با عیسا که خود تاک می‌باشد و ما شاخه‌هایش (یو ۱۰: ۱۵) و هم‌چنین مشارکت مابین تعمید یافتگان، مابین عطا‌بایی روح القدس و مابین کلیساهای محلی مختلف، می‌باشد. در این قسمت راز کلیسا به عنوان مشارکت با مسیح، تعمق کنیم و دو موضوع عمیق کتاب مقدس را بررسی کنیم که به تعمق‌ها کمک خواهد کرد:

- الف- کلیسا عروس مسیح
- ب- کلیسا تن مسیح

الف- کلیسا ، عروس مسیح

آب حیوان خوان مخوان این را سخن روح نو بین در تن حرف کهن (مشوی، دفتر اول، ۲۵۹۶)

(قبل از خواندن متن ذیل، یو ۲۹: ۳ را بخوانید)

رابطه‌ای، مانند رابطه‌ی زناشویی که خدا را با قومش متعدد می‌سازد و اراده خدا که مایل است کلیسا را به صورت عروس مسیح خود درآورد در سراسر کتاب مقدس مشاهده می‌شود.

۱ - خدا در عهد عتیق داماد قومش معرفی می‌شود

هوشع نبی به ویژه این موضوع را بسط داده است یعنی روابطی که خدا را با قوم اسرائیل متعدد ساخته و کسانی را که وصلت مسیح را با کلیسا فراهم خواهند آورد اعلام و آماده می‌سازد . پولس قدیس تأکید می‌نماید که «اسرائیل خدا» (غل ۱۶: ۶) ادامه‌ی «اسرائیل جسمانی» (قرن ۱۰: ۱۸) است.

پس بیایید به شرح رأفت بی پایان خدا نسبت به قومش که توسط یکی از انبیا بیان شده گوش

فرا دهیم:

«تورا تا به ابد نامزد خود خواهم ساخت

و تورا به عدالت و انصاف

و رأفت و رحمانیت نامزد خود خواهم گردانید

و چون تورا به امانت نامزد خود ساختم

آن گاه یهوه را خواهی شناخت» (هو ۲: ۱۹-۲۰).

بنابراین، قوم اسرائیل از قبل به عنوان عروس خدا معرفی شده است. ولی هوشع نبی در مورد صفات عروس، خیال واهی به خود راه نمی دهد چون قبلاً بین واقعیت اجتماعی و نقشه‌ی خدا اختلافی پدید آمده است. «زنی که محبوبه‌ی شوهر خود و زانیه می باشد...» (هو ۳: ۱) یعنی بنی اسرائیل، همسر خدا بوده ولی همسری است زناکار. «مادر خود را متهم کنید زیرا که او زن من نیست و من شوهر او نیستم لهذا زنای خود را از پیش رویش و فاحشگی خویش از میان پستان‌هایش رفع بنماید» (هو ۲: ۲)، ... «قوم من جازم شدن که از من مرتد گردند» (هو ۱: ۷). لیکن گرچه اسرائیل همسر، به خداوند خود خیانت بسیار کرد، خداوند او را با رأفت حیرت انگیز و الاهی خود دوست داشته در اصلاح او و بازگردانیدنش به سوی خود و تقدیس وی توسط محبت خود می کوشد: «من راه رفتن را به افرایم تعلیم دادم و او را به بازوها برداشت... ایشان را به ریسمان‌های انسان و به بندهای محبت جذب نمودم و به جهت ایشان مثل کسانی بودم که یوغ را از گردن بر می دارند و خوراک پیش روی ایشان نهادم» (هو ۱: ۳-۴)... «ای افرایم چگونه تورا ترک کنم، ... دل من در اندرونم متفلب شده و رقت‌های من با هم مشتعل شده، حدّت خشم خود را جاری خواهم ساخت و بار دیگر افرایم را هلاک خواهم نمود زیرا خدا هستم و انسان نی و در میان تو قدوس هستم پس به غضب خواهم آمد» (هو ۸: ۱-۹). علاوه بر این، می بایست غزل‌های سلیمان دوباره بخوانیم، با درک معنی گفتگوی داماد و عروس به عنوان گفتگوی پر محبت مسیح با کلیسا.

در عهد جدید این رابطه‌ی محبت، این صمیمیت زناشویی بین خدا و قومش مشخص تر شده و شکوفا می گردد.

۲ - در انجیل، عیسای مسیح داماد است

دو مثلی که خداوند ما عیسا مسیح، برای ما گفته این امر را مکشف می نماید که خدا توسط پسرش خود را داماد قوم خویش خواهد ساخت و همین مثل‌ها نیز سبب خواهند شد که ما بهتر و بیشتر به داماد کلیسا نزدیک شویم.

- مثل جشن عروسی (مت ۲۲: ۱۳-۱)

این مثل، مملکوت آسمان را به جشن عروسی تشبیه می نماید که پادشاهی برای پسر خویش گرفت و چون مدعوین نخواستند به جشن بیایند پادشاه به غلامان خود گفت: «عروسی حاضر است لیکن دعوت شدگان لیاقت نداشتند. آن به کوچه ها و خیابان ها ببروید و هر که را بیاید به عروسی دعوت کنید. پس آن غلامان به سر راه ها رفته نیک و بد هر که را یافتند جمع کردند چنان که خانه عروسی از مجلسیان مملو گشت» (مت ۲۲: ۸-۱۰). اینها دیگر مدعوین ممتازی که به جشن عروسی دعوت شده بودند نیستند و حاضران مجلس منحصر به افراد منتخب نمی باشند: نیک و بد به آن خوانده شده اند و از این به بعد هم تمام آدمیان دعوت شده اند تا وارد صمیمیت خداشوند «که می خواهد جمیع مردم نجات یابند و به معرفت راستی گرایند» (تیمو ۲: ۱-۴). گرچه از عروس نامی برده نمی شود ولی تمامی مدعوین نماینده ای او هستند. با وجودی که از مدعوین درخواست شده بود که ملبس به لباس عروسی حاضر شوند یکی از آنها از لطف پادشاه سوء استفاده نمود و بدون جامه‌ی عروسی در جشن حاضر شد. «پادشاه به او گفت: عزیز چطور در این جا آمدی و حال آن که جامه‌ی عروسی در بر نداری؟ او خاموش ماند آن گاه پادشاه خادمان خود را فرمود این شخص را دست و پا بسته بردارید و به بیرون در ظلمت بیندازید».

این لباس عروسی که هر یک از مدعوین باید برای حاضر شدن در مقابل داماد الاهی به تن داشته باشد کدام است؟ چگونه است که حتی «بدان» نیز نمی تواند با به تن داشتن این لباس به حجله راه یابند؟ جواب این سوالات را در یکی از سرودهایی که در هفته مقدس سراییده می شود می یابیم: «ای نجات دهنده من، من حجله تو را تماشا می کنم، حجله تو آراسته است اما من لباس ورود به آن را ندارم. پس ای تو که نور می دهی، پوشش باطن مرا منور ساز و مرا نجات ده!» ما بایستی این «لباس نورانی» را که بخشش خدا یعنی روح القدس است و به رایگان به کسانی داده می شود که به مسیح بخشناینده اعتماد و ایمان دارند بپذیریم. فیلیپس شناس در جواب مرد حبشی که سؤال می نمود: «چه چیز از تعیید یافتنم مانع می باشد؟» چنین گفت: «هر گاه به تمام دل ایمان آوری جایز است». مرد حبشی جواب داد: «ایمان آوردم که عیسا مسیح پسر خداست» (اع ۳۶-۳۷).

هرگاه با تمام دل ایمان آورده و اعتماد کامل به لطف بخشناینده مسیح، نجات دهنده خود داشته باشیم صرفنظر از تمام گناهان، باران نور، بر ما باریده و عطیه‌ی روح القدس که ما را عضو کلیسا ساخته به ما اجازه می دهد که با صمیمیت در حجله پاگذاریم. نجات یعنی اتحاد ایمانداران (و حتی آنها یکی که جزو «بدان» بوده اند) با مسیح خدا، پادشاه محبوبشان می باشد.

بنابراین، این اتحاد به مناسبت ضیافت، میهمانی و غذای آسمانی حاصل می‌گردد. سهیم شدن ما در این غذا از قبل در «شام عرفانی»، طی صرف غذای اسرارآمیز بر سر میز ملکوت، به هنگام پیوند در راز بدن و خون گران بهای خداوند ما و در موقع اجرای آینین عبادت الهی انجام می‌پذیرد. نباید فراموش نمود که این آینین اساساً ملاقات محبت آمیزی بین مسیح و قومش است. اما ازدواج، اگر بتوان چنین گفت، هنوز انجام نپذیرفته است و این موضوع ما را به یاد مثل زیر می‌اندازد:

- مثل ده باکره (مت ۲۵: ۱۳-۱)

آمدن داماد به طول انجامید. ده باکره که می‌باشد به استقبال داماد بپرون رفته و داماد را با چراغ‌های روشن تا اتاق عروسی همراهی نمایند. پنج نفر آنها که نادان بودند به خود گفتند: «دیر وقت است و داماد خواهد آمد». پس به خواب فرو رفته و چراغ‌های ایشان به علت تمام شدن روغن خاموش شد. چنین هستند انسان‌هایی که به خود می‌گویند: «دو هزار سال است که ما در انتظار آمدن دوباره خدا که وعده‌ی بازگشتش در روز صعود به رسولان داده شده به سر می‌بریم و دیگر به این امر ایمان نداریم چون حقیقت ندارد...».

ولی پنج نفر دیگر دانا بودند و می‌دانستند که داماد گرچه دیر کرده اما به قول خود وفا خواهد کرد. پس قبیل از خوابیدن، روغن کافی در ظرف‌های خود ذخیره کردند.

نصف شب صدایی بلند شد: «اینک داماد می‌آید!» و باکره‌های دانا با یک خیز بلند شده و چراغ‌های خود را که روشن نگه داشته بودند از روغن پر کردند تا به استقبال داماد بستابند. دختران نادان به دانایان گفتند: «از روغن خود به ما بدھید زیرا چراغ‌های ما خاموش می‌باشد». ولی آنها جواب دادند: «نمی‌شود مبادا ما و شما را کفاف ندهد بلکه نزد فروشنده‌گان رفته برای خود بخرید». در حینی که ایشان به جهت خرید می‌رفتند داماد آمد و آنانی که حاضر بودند با وی به عروسی داخل شدند و در بسته شد. باکره‌های دیگر نیز بالاخره آمدند و گفتند: «خداوندا برای ما باز کن»، اما او جواب داد: «هر آینه به شما می‌گوییم که شما را نمی‌شناسم».

بازگشت مسیح در زمان آخر خواهد بود: «ما آن روز و ساعت را نمی‌دانیم». بنابراین ما باید هر لحظه برای پذیرایی از محبوب خود آماده بوده، مشعل قلب خویش را توسط حضور نورانی روح القدس روشن نگه داریم. پس با جدیت تمام حضور روح القدس را به عنوان یگانه نیاز جستجو کنیم و آن را بیش از هر واقعیت دیگری گرامی داشته در حفظ آن بکوشیم. از به دست آوردن تمام دنیا چه سود، اگر «آن کسی را که زندگی ماست» از دست بدھیم (کول ۳: ۴).

ما این مثل را در ابتدای هفته‌ی مقدس در موقع سراییدن دعای زیر کاملاً تجربه می‌نماییم:
اینک داماد به هنگام نیمه شب وارد می‌شود. شادمان، خادمی که داماد، وی را بیدار بیابد،
و نالایق آن کسی که خواب آلوده باشد.

ای روح من به هوش باش تا از ترس تسلیم شدن به مرگ و اخراج از ملکوت به خواب فرونوی،
بلکه بیدار شو و فریاد براوره:

قدوس، قدوس هستی توای خدای ما، به وساطت مادر باکره ات بر ما رحم کن.

[در ارتباط با قسمت فوق رجوع کنید به راز برکت ازدواج فصل سیزدهم و نامه‌ی بولس به افسسیان: ۵-۲۱، ۲۳-۲۴]

اکنون مسیح که داماد کلیسا شده است خود را در سیمای شخص مصلوب چنان پنهان می‌نماید که
برای شناختنش ایمان قوی می‌باید، زمانی که او با جلال باز خواهد گشت به عنوان داماد الاهی بر
همه ظاهر شده و کسانی را که او را در میان گناهکاران کلیسا باز شناخته اند به سوی مجلس
عروضی^۱ هدایت خواهد نمود.

۳- کلیسا در رساله به افسسیان، عروس مسیح اعلام می‌شود

(قبل از خواندن متن ذیل، افسس: ۵-۱۲، ۳۳-۳۴ را بخوانیم)

در سیر وحی، پیشرفت مشاهده می‌شود: هو «۱: ۹-۱۰، ۲۰-۲۳». ابتدا هوش نبی خدا را به
عنوان داماد قومش معرفی کرده بود بنا براین هر بت پرستی زناکار نامیده می‌شود. سپس عیسا بر ما
مکشوف نمود که در اوست که خدا، داماد موعود می‌باشد و بالاخره برای اولین بار در رساله به
افسسیان از کلیسا به عنوان عروس نام برده می‌شود. نویسنده‌ی رساله در واقع عشق شوهر به همسرش
را با عشق مسیح به کلیسا مقایسه می‌نماید. او نه تنها برای عمق بخشیدن به مفهوم ازدواج انسانی
بلکه مخصوصاً به جهت تفسیر راز کلیسا مبادرت به این کار می‌کند: «...و آن دو یک تن خواهند
بود. این سرّ عظیم است لیکن من درباره‌ی مسیح و کلیسا سخن می‌گویم» (افس: ۵-۳۱). کلیسا با
مسیح یک تن را تشکیل می‌دهند^۲ بنا براین ما تک تک با عیسا متحد نمی‌شویم بلکه «همه با هم باید
به وحدت دست یابیم» تا در این وحدت به «قامت پری مسیح» برسیم (افس: ۴-۱۳). این بدان معناست
که ما برای دو اتحاد فرا خوانده شده ایم یعنی اتحاد با یک دیگر و اتحاد با مسیح. در اوست که ما با
یک دیگر متحد می‌شویم و متقابلاً از طریق متحد شدن با یک دیگر با او یکی می‌گردیم. مسیحی
بودن در تنها بی امکان پذیر نیست. انسان نبی تواند به آن معنا که مرد زن را «بشناسد» توسط خدا در
خارج از اجتماع^۳ و کلیسا شناخته شود. ما فقط در داخل اجتماع و در کلیسا و به علت این که هم دیگر

۱- ر. ک بخش ششم فصل دهم (بادآوری می‌شود که در این متنون زنا به معنی بت پرستی بر ضد عهد قوم با خدای یکتا می‌باشد).

۲- پیشگویی این امر از غزل غزل های عهد عقیق در سرود پاشکوه شب زفاف از دیر باز احساس می‌شد. بادآوری می‌کنیم که در این
متنون زنا به معنی بت پرستی می‌باشد بر ضد عهد قوم با خدای یکتا.

۳- «جایی که دویا سه نفر به اسم من جمع شوند آن جا در میان ایشان حاضرم» (مت: ۱۸: ۲۰).

را محبت می نماییم^۴، می توانیم با سرور خدای خود ارتباط صمیمیتی برقرار نموده با او متعدد شویم. ما همه با هم، کلیسا را تشکیل داده و با مسیح یک تن می باشیم.

این است راز مکشف شده‌ی کلیسا، این است دو حکم بزرگ عهد عتیق «که بدین دو حکم تمام تورات و صحف انبیا متعلق است» (مت ۲۲:۴۰). پس یهوه خدای خود را به تمامی جان و تمامی قوت خود محبت نما» (تث ۵:۶) و «همسایه‌ی خود را مثل خویشتن محبت نما» (لاو ۱۸:۱۹) که تحقق نهایی این دو حکم، عروسی مسیح خدا با کلیسای خود می باشد.

اراده‌ی خداوند چنین است: او می خواهد کلیسای وی طوری معرفی شود که «لکه و چین یا هیچ چیز مثل آن نداشته باشد بلکه تا مقدس و بی عیب باشد» (افس ۵:۲۷). ولی او می داند که کلیسا هنوز چنین نیست پس کلیسا را به سوی آن دعوت می کند، چیزی که کلیسا باید بشود، چیزی که او کلیسا را مشخص می نماید با غسل روح القدس که این کلام را به انجام می رساند همراه است. اما تحقق یافتن این امر احتیاج به وقت دارد. آفرینش کلیسا توسط کلام و روح القدس به اتمام نخواهد رسید مگر در زمان آخر و این همان چیزی است که در مکاشفه‌ی یوحنا گفته شده است.

۴ - در مکاشفه‌ی یوحنا، کلیسا در کمال شکوه خود ظاهر می شود: اورشلیم آسمانی

«دیدم آسمانی جدید و زمینی جدید چون که آسمان اول و زمین اول درگذشت و دریا دیگر نمی باشد و شهر مقدس اورشلیم جدید را دیدم که از جانب خدا از آسمان نازل می شود حاضر شده چون عروسی که برای شوهر خود آراسته است. و آوازی بلند از آسمان شنیدم که می گفت: اینک خیمه‌ی خدا با آدمیان است و با ایشان ساکن خواهد بود و ایشان قوم‌های او خواهند بود و خود خدا با ایشان خدای ایشان خواهد بود... و بعد از آن، موت نخواهد بود و ماتم و ناله و درد دیگر رو نخواهد نمود زیرا که چیزهای اول درگذشت» (مکا ۲۱:۴-۶)... «الحال همه چیز را نو می سازم... من الف و یاء، ابتدا و انتهای هستم، من به هر که تشنه باشد از چشممه‌ی آب حیات مفت خواهم داد» (مکا ۲۱:۶-۵)... «بیا تا عروس منکوحه بره را به تو نشان دهم، آن گاه (فرشته) مرا در روح به کوهی خیلی بلند برد و شهر مقدس اورشلیم را به من نمود که از آسمان از جانب خدا نازل می شود و جلال خدا را دارد و نورش مانند جواهر گران بها» (مکا ۲۱:۹-۱۱)... «و در آن هیچ قدس ندیدم زیرا خداوند، خدای قادر مطلق و بره، قدس آن است و شهر احتیاج ندارد که آفتابی یا ماه آن را روشنایی دهد زیرا که جلال خدا آن را منور می سازد و چراغش بره است» (مکا ۲۱:۲۲-۲۳)... «روح و عروس می گویند: بیا! و هر که می شنود بگوید: بیا! و هر که تشنه است بباید و هر که خواهش دارد از آب حیات بی قیمت بگیرد» (مکا ۲۲:۱۷)... «بلی به زودی می آیم! آمین بیا ای خداوند عیسیا!»

۴- طی آین نیایش، قبل از خواندن قانون ایمان به صورت دسته جمعی، کشیش برای بیان این امر، که ایمان واحد و محبت واحد است که ما را متعدد می سازد با صدای بلند چنین می گوید: «بیاید همایگر را محبت نماییم تا بتوانیم یک دل اعتراف کنیم... آن گاه همه دسته جمعی چنین ادامه می دهند: «پدر، پسر و روح القدس، ای تثلیث هم سرشت و تقسیم نشدنی» زیرا فقط محبت و اتحاد بین برادران است که اقرار به تثلیث را امکان پذیر می نماید.

ب- کلیسا، بدن مسیح

سوی حسی رو که نورش را کبست حس را آن نور نیکو صاحبست (مشوی، دفتر دوم، ۲۹۲)

۱- ابعاد جهانی بدن مسیح رستاخیز کرده

برای وارد شدن در این مبحث باید راه های معمولی اندیشیدن را کنار بگذاریم تا بتوانیم با واقعیتی کاملاً جدید رو به رو شویم: «الحال، همه چیز را نو می سازم» (مکا ۲۱:۵). این همان چیزی است که پولس قدیس آن را خلقت تازه می نامد (غل ۱۵:۲-۱۷:۵) «پس چون با مسیح برخیزانیده شدید آن چه را که در بالاست بطلبید در آن جایی که مسیح است به دست راست خدا نشسته، در آن چه بالاست تفکر کنید نه در آن چه بر زمین است» (کول ۳:۱-۲). بنابراین، خواننده باید در اینجا تصور دنیاگیری را که در آن اشیاء در فضای قابل قیاس پهلوی هم قرار می گیرند کنار بگذارد. «با خبر باشید که کسی شما را نرباید به فلسفه و مکر باطل بر حسب تقلید مردم و بر حسب اصول دنیوی و نه بر حسب مسیح» (کول ۲:۸). موضوع، روانه شدن به سوی «شناخت حقیقی، با احیای خود به صورت خالق خویش» می باشد (کول ۳:۱۰) «مسیح همه و در همه است» (کول ۳:۱۱). موضوع این است که ابعاد جهانی مسیح «که در روی از جهت جسم تمامی پری الوهیت ساکن است» (کول ۲:۹) کشف شود. او که «صورت خدای نادیده است، نخست زاده تمامی آفریدگان زیرا که در او همه چیز آفریده شد، آنچه در آسمان و آن چه در زمین است از چیزهای دیدنی و نادیدنی و تخت ها و سلطنت ها و ریاست و قوات، همه چیز به وسیله ای او و برای او آفریده شد و او قبل از همه است و در روی همه چیز قیام (هستی) دارد. می بایستی در همه چیز او مقدم شود زیرا خدا رضا بدین داد که تمامی پری در او ساکن شود و این که به وساطت او همه چیز را با خود مصالحه دهد چون که به خون صلیب وی سلامتی و صلح را پیدید آورد، بلی به وسیله ای او، خواه آن چه بر زمین و خواه آن چه در آسمان است» (کول ۱:۱۵-۲۰).

مسلمان لازم بود که پولس با مسیح رستاخیز کرده در راه دمشق^۵ رو به رو شود تا آن شناخت درونی

- پولس به وسیله ای نوری عظیم که در اطراف او درخشید از اسب به زمین افکنده شد و او نایبنا به زمین افتاد و آواز آن رستاخیز کرده را شنید که به وی می گفت: «ای شائول، چرا بر من جفا می کنی؟... «خداؤندا تو کیستی؟... من آن عیسا هستم که توبه او جفا می کنی.» (اع ۹:۱۸-۲۰؛ ۲۲:۲۰-۳؛ ۲۶:۱۲-۱۸).

خارج العاده مسیح خداوند را بباید، مسیحی با بدن رستاخیز شده که دارای ابعاد دنیابی است که او خود خداوندگار و آفریدگار آن بوده و همه چیز در وی هستی دارد، کسی که در همه است، کسی که همه پری در وی ساکن است، کسی که تمام پری الوهیت جسمان در وی ساکن می باشد.

حضرت پولس در رساله اول قرنتیان می گوید که بدن رستاخیز کرده « بدن روحانی » است (۱-قرن ۱۵:۴۴) یعنی بدن سرشار از روح القدس، بدنش که گرچه بر صلیب بود و مدفون شد، از آسمان است (۱-قرن ۱۵:۴۷)، بدنش فنا نابذیر و جاودانی که در جلال رستاخیز کرده است بدنش پر جلال ! (۱-قرن ۱۵:۴۳، ۴۳:۵۳، ۵۴).

۲- چگونه کلیسا، می تواند بدن مسیح باشد؟

همین بدن است که پولس قدیس آن را کلیسا می نامد (افس ۱: ۲۳؛ کول ۱: ۱۸؛ ۱-قرن ۱۲: ۱۳-۲۷). خطاب می بود اگر در این عبارت پولس فقط یک مثل می دیدیم در صورتی که منظور سخن وی ورود اسرارآمیز ایمانداران توسط عمل روح القدس در بدن شخص رستاخیز کرده است، بدنش که دارای ابعاد جهانی می باشد.

خداوند ما عیسا مسیح این امر را در جمله ای از نظر ما می گذرانید که بدن وی محل اجتماع وفاداران وی خواهد بود، همان جمله ای که شاهدان دروغین آن را به هنگام محاکمه وی در مقابل قیافا، به صورت تحریف شده نقل کردند. آنها این سخنان را به وی نسبت دادند: « می توانم معبد خدا را خراب کنم و در سه روزش بنا نمایم » (مت ۶۱: ۲۶). یا حتی: « من این معبد ساخته شده به دست را خراب می کنم و در سه روز، دیگری را ناساخته شده بی به دست بنا می کنم » (مر ۵۸: ۱۴).

اما عیسا در حقیقت چنین گفته بود: « این قدس را خراب کنید که در سه روز آن را بربپا خواهیم

۶- قدس: جایگاه کاهنان در معبد اورشلیم.

نمود» (یو ۲:۱۹) انجیل نویس هم چنین اضافه می‌کند: «لیکن او درباره قدس تن خود سخن می‌گفت، پس وقتی که از مردگان برخاست شاگردانش را به خاطر آمد که این را بدیشان گفته بود آنگاه به کتاب و به کلامی که عیسا گفته بود ایمان آوردند» (یو ۲۱:۲۲-۲۲). آنچه واقع شد این بود که نه تنها کوشیدند بدن عیسا را با میخکوب کردن وی به صلیب از بین برنده بلکه معبد اورشلیم چهال سال بعد توسط لشکریان رومی ویران گردید و از آن به بعد تنها معبد و محل اجتماع «پرستندگان حقیقی پدر» (یو ۴:۲۳)، بدن رستاخیز کرده وی گردید.

 جوان: همه این چیزها به نظرم مبهم می‌آید.

پیر: فرض کن، همان طور که پولس قدیس هم در ۱-قرن ۲۰ می‌گوید چنانچه هر یک از اعضای بدن ما مانند چشم، سر و پاها می‌توانستند مانند یک شخص زنده حرف بزنند چشم می‌توانست به دست بگوید: «من به تو احتیاج ندارم» و نیز سر به پاها بگوید: «من به شما احتیاج ندارم». در حالی که همه اعضای بدن به یکدیگر وابسته بوده و هر یک از آنها به دیگر اعضاء احتیاج دارد و هنگامی که یک عضو در میان گردد «سایر اعضاء با آن هم در می‌گردند» (آیه ۲۶) و همین طور اگر عضوی خوب فعالیت نماید (مانند ریه ها یا قلب) تمام بدن از آن استفاده می‌کند. ما که در آغوش کلیسا با یکدیگر وابسته هستیم همه مسیح پیوند یافته ایم مثل اعضاء تنها یک بدن که به سر متصل هستند. بدین ترتیب هنگامی که تنها یک عضو بدن مرتکب عمل یا فکری شریر بشود - حتی اگر هیچ کس از آن باخبر نباشد - تمام کلیسا در نتیجه آن ناخوش خواهد بود و بر عکس هرگاه تنها یک فرد، در حلول اتفاق خود به فکری خوب نایل آید یا دعایی راستین ادا نماید کلیسا و تمام اعضاء آن احساس تندرنستی خواهد کرد.

در آغوش کلیسا همه با یکدیگر همبستگی داریم و بدون اینکه خود واقف باشیم بین ما ارتباطی برقرار است. روح القدس در واقع در تمام بدن کلیسا به مانند نفس در بدن انسان در گردش است و به همین دلیل سر بدن یعنی مسیح می‌تواند تمام اعضاء بدن را مشروط بر اینکه هیچ یک از آنها بیمار نباشد به حرکت در آورده آنها را راهنمایی کند. در واقع انسان هنگامی که کار بدی انجام می‌دهد به یک عضو فلایح می‌ماند که مسیح دیگر به آن دستور نمی‌دهد و روح القدس از آن گذر نمی‌نماید. اما هنگامی که به کلام خدا گوش فرا می‌دهند قوه محرکه سر را دریافت می‌کنند و از طرف روح القدس به ارتباط در محبت فراخوانده می‌شوند. در این موقع ایمانداران با یکدیگر و در عین حال با مسیح خود متحد و سهیم هستند.

«خلاصه تعلیمات رسمی»

در خلاصه‌ی تعلیمات رسمی کلیسای کاتولیک نوشته شده است:

۱۵۶-چگونه کلیسا تن مسیح می‌باشد؟

مسیح قربانی و رستاخیز شده از راه روح القدس، ایمان داران را عمیقاً با خود متحد می‌سازد. بدین گونه آنانی که به مسیح ایمان دارند چون عمیقاً با او متحد شده اند مخصوصاً در راز سپاسگزاری، در مبحث با هم متحد شده، یک تن تشکیل می‌دهند یعنی کلیسا که اتحادش در گوناگونی اعضا و خدمات خود برپا می‌شود.

۱۵۷-رأس این تن کیست؟

مسیح «رأس تن یعنی کلیسا می‌باشد» (کول ۱۸:۱). کلیسا از او، در او و با او زندگی می‌کند. مسیح و کلیسا «مسیح کامل» تشکیل می‌دهند (اگوستین قدیس). «رأس و اعضا، گویا تنها یک شخص عرفانی می‌باشد» (توماس اگوتیوس)

شمایل ارمنی

این مینیاتور در انگلی دست نویس کلیسای ارمنی به تصویر کشیده شده است.

جوان: شمایلی که در اینجا می‌بینم به نظر تعجب آور است که آیا شمایل نزول روح است یا شمایل صعود عیسا؟

پیر: یا این یا آن؟ یا هر دو؟

جوان: اما مابین صعود عیسا و نزول روح القدس، طبق اعمال رسولان ده روز فاصله بوده، پس این شمایل چه معنایی دارد و چه ارتباطی با مشارکت کلیسا با عیسا که فعلًاً بحث ما در این فصل می‌باشد؟

پیر: آخرین جمله ای که عیسای مسیح در انجیل متی قول می‌دهد این بود: «اینک من هر روزه تا انقضای عالم با شما می‌باشم. آمین» (مت ۲۸:۲۰). و واقعاً در این شمایل روشن است که مسیح بعد از صعود به جلال رسیده، ضمناً در صمیمیت با شاگردانش هست، البته توسط روح القدس. همان طور که یحیای تعمید دهنده، بعد از این که روح القدس را دید که بر عیسا آمد و ماند، در نتیجه شهادت داد که «اوست که در روح القدس تعمید می‌دهد.» (یو ۳:۳)، که در این جمله احالت مأموریت و ژرف ترین آن بیان شده است.

جوان: ولی گفته شده بود که پدر قدوس که سرچشمه‌ی همه است او روح القدس می‌دهد و در این شمایل عیسا و روح القدس را می‌بینم، اما پدر کجاست؟

پیر: مگر تو هم چون فیلیپ رسول نیستی که به عیسا گفته بود: پدر را به ما نشان ده. اولاً، روح القدس را نمی‌بینی، بلکه فقط نشانه‌هایی از او به صورت کبوتر و شعله‌های آتشین، اما چرا روح القدس را نمی‌بینی؟ اگر مسیح داماد ما، در برابر ما می‌باشد، روح القدس در درون قلب ما عمل می‌کند.

دوماً، درباره‌ی پدر قدوس، آیا تو مثل فیلیپ رسول شده‌ای که می‌گفت: «پدر را به ما نشان ده که برای ما کافی است» (یو ۱۴:۸). و عیسا در جواب او اعلام کرد: «...هر کس من را دیده، پدر را دیده است.» چگونه می‌توانید بگویید: «پدر را نشان ده...» (یو ۱۴:۹).

اما درباره‌ی جواب سؤالت باید تأکید کرد که پدر قدوس، یکتا سرچشمه‌ی همه چیز است و او روح القدس را می‌فرستد. خود عیسا فرمود: «پسر از خود هیچ نمی‌تواند کرد، مگر آن که بیند آن چه که پدر به عمل آرد؛ زیرا که آن چه او می‌کند، هم چنین پسر نیز می‌کند. زیرا که پدر، پسر را دوست می‌دارد و هر آن چه خود می‌کند، به او می‌نمایید...» (یو ۱۹:۵-۲۰)، و مخصوصاً در ارتباط با فرستادن روح القدس، عیسا به شاگردانش قول داده بود: «من از پدر درخواست می‌کنم و مدافع دیگری

به شما عطا خواهد کرد تا همیشه با شما بماند، یعنی روح راستی...» (یو۱۴:۱۶). بنابراین، عیسا همیشه نزد پدر، زنده است تا برای ما استغاثه کند (عبر۷:۲۵)، و چون با پدر در مشارکت کامل هست در فرستادن روح القدس همکاری می‌کند. در این یکتا پسر، پدر روح القدس را می‌فرستد (یو۱۴:۲۶).

ولی شمایل را با دقت بنگرید البته از قسمت بالا شروع کنید. آسمان را باز شده می‌بینیم البته در ارتباط با زمان صعود (اع۹:۱). ولی در واقع این راز با تن گیری یکتا پسر خدا (لو۲:۱۳-۴) و تعیید او (لو۳:۲۱-۲۲) روع شده بود و امروز نیز حقیقت دارد، طبق قول عیسا به نتناانئل: «آمین، آمین به شما می‌گویم که از کنون، آسمان را گشوده و فرستادگان خدا را که بر پسر انسان، صعود و نزول می‌کنند، خواهید دید» (یو۱:۵۱). عیسا با دست راستش برکت می‌دهد که البته بهترین برکت خدا، نزول روح القدس می‌باشد. و با دست چپ او، کتاب بسته که به احتمال قوی به معنی اتمام تاریخ دنیا و معنی آن که توسط او بر ما آشکار شده است (مکا۱-۱۰). و در اطراف قسمت فوقانی او گل شکفته شده و میوه جدید را می‌بینیم در ارتباط با خلقت نوین و زندگی نوینی که روح القدس منتقل می‌سازد (حزر۴۷:۲؛ مکا۲:۲۲).

 جوان: واقعاً، تعمق کلیسا که این شمایل را بیان می‌نماید، بسیار عمیق است ولی باز سؤال اول خود را تکرار می‌نمایم که این موضوع چه ارتباطی دارد با مشارکت شاگردان با عیسای مسیح؟
 پیر: به قسمت پایین بنگریم و با دقت حرکات رسولان را ببینیم. کلاً حرکات بسیار مشابهی دارند، چون توسط روح القدس در اتحاد جمع شده اند. چشم به بالا دوخته، همه ایشان عیسای مسیح را می‌نگرند همان طور که عیسا قول داده بود «بعد از اندکی دنیا مرا دیگر نخواهد دید، ولی شما من را خواهید دید، زیرا زنده ام و شما نیز زیست خواهید کرد» (یو۱۴:۱۹). و ما نیز با چشم دل توسط ایمان در این مشارکت وارد شده، او را زنده می‌بینیم: «او را که اندکی از فرشتگان کمتر شد، می‌بینیم یعنی عیسا را به زحمت مدت تاج جلال و اکرام بر سر وی نهاده شد...» (عبر۹:۲).

ضمناً رسولان، او را که در جلال است نشان می‌دهند، و طبق مأموریتی که عیسا به ایشان داده بود: شهادت می‌دهند: «بروید و همه امت‌ها را شاگرد سازید» (مت۲۸:۱۹). «چون مدافع که او را از جانب پدر نزد شما می‌فرستم، آید، یعنی روح راستی که از پدر صادر می‌گردد، بر من شهادت خواهد داد...» (یو۱۶:۲۶-۲۷).

اما توجه کردید که اگر رسولان، چشم خود را بر روی عیسا بسته، اما خود عیسا و همچنین حضرت مریم

بر ما می نگرد و هم چنین مادرش حضرت مریم، گویا هر دو ما را دعوت می کنند که در این راز مشارکت توسط روح القدس شریک شویم.

اما حضرت مریم، در وسط و گویا بسیار بلندتر از شاگردان در میان ایستاده، گویا در میان شاگردان ولی از همه مهم تر می باشد و چون روح القدس به صورت آتش بر شاگردان نازل شده تا آنان را کاملاً پاک کنند، بر حضرت مریم به صورت کبوتر، هم چون بر مسیح در زمان تعمید، نازل شد و حتی بعضی از رسولان گویا با دست او را نشان می دهند.

جوان: چرا حضرت مریم این قدر اهمیت دارد، مگر تو خودت اکنون نگفتی که او یکی از شاگردان عیسا بوده و هست؟

پیر: البته مریم عذرایکی از ماست و بهترین شاگردان عیسا بوده و هست، اما به کدام شاگرد از طرف خدا، فرشته گفت: «تو سرشار از نعمتی و خداوند با توست» (لو ۲۸:۱)، ادامه داد «روح القدس بر تو خواهد آمد و قدرت تعالی بر سایه خود افکند، از آن جهت مولود قدوس، پسر خدا خوانده خواهد شد» (لو ۳۵:۱) بنابراین، با لیصابات همه شاگردان عیسا به او اعلام کرده می گویند: «خوشابحال او که ایمان آورد» (لو ۴۵:۱).

بنابراین، برای همه کلیساها قدمی، حضرت مریم در میان شاگردان اهمیت بسزایی دارد و او را مادر همه شاگردانی که عیسا آنان را محبت می کند (یو ۱۹:۲۷). و در شمایل می بینیم که دست ها را گشوده و برای ما دعا می کند.

جوان: ولی به چه دلیل چهره‌ی او تیره شده است؟

پیر: به احتمال قوی، همان طور که در شمایل های مختلف دیگر می بینیم، شاگردان که به او عشق و محبت داشتند و مرتب او را می بوسیدند و او را به عنوان کسی که راز کلیسا را به کمال رسانده، می دیدند و ما نیز در این مشارکت دعوت شده ایم.

۳- نان قربانی مقدس، بدن مسیح، سازنده‌ی کلیسا

این راز متحیر کننده تبدیل به واقعیت شده و از طریق راز مقدس سپاسگزاری، جزئی از زندگی ما می شود. عهد جدید در حقیقت معادله‌ی دو گانه ای را برای ما مکشوف می دارد یعنی: نان مقدس = بدن مسیح = کلیسا.

بدن مسیح در عین حال که کلیساست نان زنده‌ای می باشد که از آسمان نازل شده

است(یو6:۵۱)، «نانی که به جهان حیات می بخشد»(۳۳:۶)... این «نان حیات»(۳۵:۶)... «نانی که از آسمان نازل شد تا هر که از آن بخورد نمیرد»(۵۰:۶)، نانی که عیسا در شب قبل از مرگ به شاگردان خود داده، چنین گفت: «بگیرید و بخورید این بدن من است که برای بخشش گناهان شما پاره می شود»(مت ۲۶:۲۶).

فقط با خوردن این نان یعنی بدن مسیح می توان دریافت که چگونه کلیسا بدن مسیح است. با سهیم شدن در این نان و شراب یعنی سهیم شدن در راز بدن و خون مسیح ایمانداران تبدیل به بدن مسیح می شده ، کلیسا می شوند ایرنیوس قدیس این حقیقت اسرارآمیز را ب یک تصویر مشخص می نماید، او می گوید: آب، ذرات آرد را دور هم جمع می نماید تا یک بدن یعنی بدن مسیح را به وجود بیاورند. شام آخر و آیین نیایش عبارتند از آزمایشگاه کلیسا است. در آنجا خدای پدر با دو دست خود یعنی کلام و روح، مجمع فرزندان خود و مجمع شرکت کنندگان در راز نان و شراب را عمل می آورد تا از آن نانی یکتا یعنی بدن مسیح یا کلیسا را به وجود آورد. این همان چیزی است که در رساله به افسسیان(۲۲-۱۹:۲) به طرز دیگری برای ما گفته شده رسولان و انبیا بنا شده اید که خود عیسا مسیح سنگ زاویه است که در وی تمامی عمارت با هم مرتب شده به هیکل مقدس در خداوند نمومی کند و در وی شما نیز با هم بنا کرده می شوید تا در روح مسکن خدا شوید». کلیسا عبارت از همین مجمع ایمانداران است که از کلام خدا و نان مقدس تغذیه می شود، مجموعی که روح القدس از روز پنطیکاست به دیدار آن رفته و آن را زنده نگه می دارد تا از آن بدنی یگانه که عیسا آن را سرو ایمانداران اعضای آن باشند تشکیل دهد(۱-قرن ۱۲:۱۳-۲۷؛ کول ۱:۱۸؛ افس ۱:۲۲-۲۳).

نتیجه: آیین سپاسگزاری، شراکت کلیسا را با عیسا بریا می کنند:

در اولین گزارش کار گروه مشترک کاتولیک و ارتدکس که در مونیخ در سال ۱۹۸۲ برگزار شد به این عنوان اعلام شده «راز کلیسا و آیین سپاسگزاری در نور سه گانه اقدس» نوشته شده: «آیین سپاسگزاری کلیسای محلی نشان می دهد چگونه «مشارکت» kononia در کلیسایی که این آیین اجرا می کند به تحقق می رسد».

مشارکت کلیسایی در مشارکت نان مقدس اظهار و تجربه می شود این آیین با هم مشارکت با زندگی ابدی خدای سه گانه و در ارتباط با همه ای جماعت ایمانداران به عنوان اعضای یگانه ای بدن مسیح برگزار می شوند. (ر. ک ۱-قرن ۱۰:۱۷).

سوال برای تعمق بیشتر:

۱- در این فصل دو تعریف از کلیسا داده شده؛ یکی کلیسا تن مسیح و دیگری کلیسا عروس مسیح است، چگونه این دو تعریف ممکن‌بیک دیگر باشند؟ کدام یک از این دو را بهتر می‌پسندید؟ چرا؟

کتاب برای مطالعه بیشتر:

- ۱- قوم خدا= جورج تاورد
- ۲- عهد جدید و کلیسا= توماس شرابدز
- ۳- راز کلیسا= جان شلیتن

رسنی این بحث می‌توان نتیجه گرفت که با بر نظر گرفتن توضیحات پدران کلیسا، این مشارکت که میوه‌ی روح القدس است دارای سه چایگاه می‌باشد:

- ۱- قلب ایماندار به عنوان مشارکت شخصی با خدا، توسط روح القدس. چون همان طور که دیدیم این قلب معبد روح القدس می‌باشد که در دل ما زمزمه می‌کند «ای پدر» (روم: ۸: ۱۵).
- ۲- کلیسا که به عنوان کاروان به سوی ملکوت با راهنمایی روح القدس و حضور مسیح کام بر می‌دارد.
- ۳- جماعت مقدسینی که چون به هدف رسیده اند در آین ملکوت با فرشتگان خدا را ستایش می‌کنند (مکا ۹: ۷).